

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gid. 21—
Za samo večerno izdanje 12—
Za pol leta, četrletja in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primerim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintin št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11, naistr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.
(Novejše vesti.)

Pariz 2. Minister za zunanje stvari je odpoval popoludne v spremstvu svojega zasebnega tajnika v Petrograd.

Petrograd 2. Glasom zasebnih vesti je za dovršitev pristanišča v Port-Arturu namenjenih 11 milijonov rubljev. Pred vsem se imata zgraditi dva pomola, potem se ima luka izkopati do 52 čevljev globočine. — Kakor poročajo razni listi, namerjajo moskovski in petrogradski kapitalisti v nekem pristanišču na daljnem vzhodu ustanoviti dve brodarnici.

Rim 2. «Agenzia Stefani» javlja iz Massave: Vsled dogovora med italijansko in angleško-egipčansko vlado se zniža carina na predmete, ki se uvažajo iz Eritreje v Sudan, od 8% na 5%.

London 2. Reuterjeva pisarna javlja iz Aprije dne 26. m. m.: Na zboru, katerega so se udeležili odposlanci in udje obeh strank, se je podpisal dogovor, glasom katerega se odpravlja kraljevstvo in predsedništvo občinskega sveta. Odobril se je predlog, glasom katerega se imenuje upravitelj; njemu na strani stojé trije udje obstoječega zakonodajalnega sveta, v katerega bode imenovala vsaka vlast po enega člana.

Stranka Malietoe je izjavila, da vidi v aneksiji najugodnejšo rešitev spora; vendar ni rekla, katera vlast naj izvrši aneksijo. Višji sodnik je ameriški konzul.

Bruselj 2. Danes se še ne pričakuje sestave novega ministerstva. Sestava se vrši tako počasi, ker skušajo za portfelj vojnega ministerstva pridobiti vojaškega dostojanstvenika, ki je za občno vojno obveznost. Smet de Nayers je izjavil, da se bo ves kabinet potegoval za proporcionalni volilni sistem.

P O D L I S T E K.

12

Ivan in Ljuba.

Spisal Nekdo.

Videti, videti! Ne, ona se mu mora tudi pokazati. In če ne izpregovori nobene besedice. Pokazati se mu mora, in on ji mora pogledati v oči. Tam bo moral čitati vse: kako je trpela, kako še trpi, kako ga ljubi, oh, kako ga ljubi! Zakaj je on ne bi ljubil? Ali sme ljubezen sploh kaznovati, ali se sme maščevati, ali sme vpraševati po grehih? Ali sme, ali more ljubezen pozabiti, da je bila nekdanj ljubezen? Ali se sme ljubezen spominjati, kar je pretrpela hudega? Ljubezen! To mora vendar biti nekaj neskončnega, nekaj neizmernega, nekaj vzvišenega. In če jo on pogleda, mora spoznati, da ga ljubi. Kaj mu more biti mar vse drugo? Ona ga ljubi in tudi on jo mora ljubiti, ljubiti, ljubiti — ako ji le pogleda v oči — — —

Pa ni res, pa ni res. Kako naj bi verjel njenim očem? Na svetu ni tako, kakor ona misli sedaj in ona sama nekdanj ni mislila tako. Vsenjeno mišljenje je sedaj izpremenjeno. Njen ideal ljubezni je moral doslej biti neomadeževan, čist kakor biser, brez vsake pege, brez prigovora. In tak ideal si je

V označenje vladajočega sistema.

Na razpolaganje nam je vloga okrajnega cestnega odbora Podgradskega, katero objavljamo v označenje neznosnih naših razmer. Proti deželni odboru isterskemu je ni pomoči — niti na c. kr. namestništvu in to v stvari, ki ni politična, ampak velike javne važnosti. — Vloga slove:

Št. 57/1898.

Veleslavno c. kr. namestništvo!

Z slovenskim dopisom od dne 21. maja 1898 št. 16 je naznanil okrajni cestni odbor Podgradski sl. deželni odboru isterskemu, da je bilo v seji tega okr. cestnega odbora dne 21. maja 1898 v smislu § 17. dež. zakona za Istro od dne 6. maja 1898 št. 18 določeno povračilo za potroške, spojene z vršenjem opravil cestnih odbornikov in njih namestnikov po 1 gl. 50 kr. na dan in po 10 kr. od kilometra, računa je oddaljenost tje in nazaj, ter prosil, naj blagovoli slav. deželni odbor v smislu omenjenega § odobriti ta sklep.

Z italijanskim tergalnim odpisom od dne 24. maja 1898 št. 3592 je vrnil sl. deželni odbor omenjeni dopis, zahtevaje italijanski prevod.

Okrajni cestni odbor je ugodil tej zahtevi, pokoré se razsodbi upravnega sodišča, izdani v enaki stvari na tožbo okrajnega cestnega odbora Volovskega.

Z slovenskim poročilom (ob enem tudi prevedenim na italijanski jezik) od dne 28. junija 1898 št. 16 je predložil italijanski prevod zgoraj navedenega dopisa od 21. maja 1898 št. 16 s prošnjo, da sl. dež. odbor povrne 3 gl. za stroške prevoda.

Kajti v prej omenjeni razsodbi upravnega sodišča je odločeno, da isterski okrajni cestni odbori morajo dajati po deželni odboru zahtevane prevode, ni pa odločeno, da morajo okrajni cestni odbori tudi trpeti dotične stroške.

gotovo ustvaril tudi on. Ona ni več tak biser, enkrat ga je prevarila, on ji ne bo več verjel.

Ti ideali! Kje pa so? Ali se morejo ohraniti v tisti pristni čistosti, katero sanjajo mladostne neizkušane duše? Saj jih vse razmere omadežujejo. Idealov ni v življenju, zakaj bise smelo zahtevati, naj bi bila ona takov uzor?

To je vse lažljivo, goljufivo. Česa družega naj išče ljubezen, družega zahteva, nego ljubezni? Kaj je minolost, kaj je bodočnost, ko sreča v sedanjosti blišči? Strahopetno je vpraševati, kaj je bilo in skrbeti, kaj bode. Ljubezen se ne briga za to. Ljubezen, ljubezen, ljubezen — oh, ljudje ne razumejo ljubezni.

Ali jo Ivan razume?

Kdo ve? Kdo ve?

— Prag, Praha! je zazvenel ostrí glas sprevednikov.

Ljuba se je stresla. Sedaj je še le opazila, da se je vlak ustavil.

— Tu smo, dušica moja, je dejal stric.

Sprevednik je odprl vrata, postrežki so privrveli in se pulili za prtljago. Stric se je dolgo stegnil, potem je pobral kovčge, pled, malo potno torbico in vse podal postrežku.

— Izvožeka! je dejal.

Jasno je, da jih mora trpeti deželni odbor, kajti njegova dolžnost je, nastavlja samo take uradpike, ki so večji deželnim jezikom. Deželni uradniki pa lahko prevajajo one spise, kateri enemu ali drugemu deželni odborniku morda niso umljivi.

Jasno pa je tudi, da takih stroškov okrajni cestni odbori ne morejo trpeti, kajti v smislu dotičnega zakona smejo trositi edino v svrhu vzdržavanja okrajnih, oziroma občinskih cest.

Dne 6. septembra 1898 sta se pritožila dva cestna odbornika na velesl. c. kr. namestništvu zaradi tega, ker predsednik okr. cestnemu odboru ne izplačuje odškodnin.

Na zahtevo velesl. c. kr. namestništva od dne 10. okt. 1898 št. ¹⁹⁴⁷³IX je poročal ta okrajni cestni odbor pod št. 47 dne 17. okt. 1898 v smislu, kakor je stvar tu zgoraj opisana in še posebno poudarjal, da, ako se ona vloga ne reši, cestni odborniki ne bodo hoteli več sodelovati.

Dne 18. dec. 1898 je prejel ta okrajni cestni odbor naznanilo, da je velesl. c. kr. namestništvo z odlokom od 31. okt. 1898 št. 22612 pritožbo odstopilo isterskemu deželni odboru v kompetentno razsodbo.

Slavni deželni odbor pa do zdaj tudi one pritožbe ni rešil.

Okrajni cestni odbor je s slovensko vlogo od dne 8. dec. 1898 št. 16 zopet uljudno prosil slavni deželni odbor, da bi blagovoli rešiti vlogi od 16. maja 1898 odnosno 28. junija 1898 št. 16. A prejel je isto vrneno z sledečim tergalnim odlokom: Nr. 8481.

Si restituiscce Alla Spetabile Presidenza del Comitato stradale di Castelnauovo perche lo riproduca munito di traduzione italiana.

Parenzo 13. Dicembre 1898.

L. S.

Il Capitano provinciale
Dr. Campitelli s. r.

Postrežek je odnesel stvari, priklical voznika in zložil prtljago na »kozliča«.

— K »nadvojvodu Stefanu!« je dejal.

In kočija je oddrdrala.

* * *

Tri dni sta že oila v »zlaté matičce Praze«.

Ljubi je bilo, kakor bi bila pijana. Stric jo je vodil po vsem mestu in po okolici ter ji pokazaval znamenitosti, kakor bi bil rojen pod Hradčani. Ona mu je sledila kakor v polusnu. Vse je videla skozi čuden pajčolan. Gledala je, a komaj je videla, poslušala je, a komaj je slišala. Oči so ji neprenehoma blodile nekje, iskala je nekaj, z napetostjo vseh živcev je iskala. Slučaj je bil nemilosten. Njega ni uzrla.

Njega. Samo njega je hotela videti. Kaj so jo zanimali hrami in stolpi, palače in ulice, trgi in mostovi, grad in Stromovka? Njega, njega bi rada videla.

Nič več ni mislila, kaj bo potem. Njeni možgani so bili še preveč utrujeni. Samo želja je še živela. Videti ga mora in potem naj se zgodi, kar se hoče.

A njega ni bilo nikjer.

(Pride še.)

Iz vsega navedenega mora se sklepati, da sl. deželni odbor ne čee rešiti dotične vloge, dasi ima zahtevane italijanske prevode, iz razloga, ker se hoče ogniti rešitvi vprašanja, kdo ima plačevati troške za prevode.

Ker pa je rešitev vlog od 16. maja 1898 št. 16 odnosno od 28. junija 1898 št. 16 nujno potrebna, ako se hoče, da ta okrajni cestni odbor redno funkcionira in

ker določa § 31. deželnega zakona od dne 6. maja 1896 št. 18, »da so politična oblastva upravičena in dolžna siliti na to, da se javne ceste ohranijo v takem stanju, kakoršno zahtevajo zakoni in da se jih more vsak posluževati brez zapreke«, prosí ta okr. cestni odbor:

Veslavno e. kr. namestništvo blagovoli z vso odločnostjo posredovati, da sl. deželni odbor isterski v najkrajšem času reši vloge okrajnega cestnega odbora Podgradskega od dne 16. maja 1898 št. 16, odnosno od 28. junija 1898 št. 16.

Okrajni cestni odbor.

Podgrad, dne 12. marea 1899.

Predsednik:

Jenko s. r.

In zdaj preteka **peti mesec** in tudi te vloge e. kr. namestništvo ni rešilo, kamo-li prisililo deželni odbor isterski, da reši zgoraj navedene vloge!

Dopis iz Štajarja.

Saj veste, Slovence rad potuje. Posebno v meni tiči nekaj kapljice eiganske krvi: nikjer ne morem ostati dalj časa, vedno naprej me mika; vse hočem videti z lastnimi očmi. In tako sem zašel, na modernem parniku seveda, tudi v tihi ocean. Kaj mislite, da sem našel tamkaj? Otok seveda. Pa to bi ne bilo nič posebnega. Saj ni hribov brez dolin in ne morja brez otokov. Čudno pa je to, da so stanovniki nazvali ta otok »Slovenija«; zakaj, tega nisem mogel poizvedeti. Morda zato, ker so zdavna »sloveli« po svoji potrebnosti. Ta otok vam je majhna naselbina. Najpremožnejši posestniki so Kranjčevi. Njih zemljišče je skoro na sredi otoka, najboljša zemlja. Tu vam imajo vsega obilo. Prav dobro bi se godilo Kranjčevim, samo da vlada v hiši ljubi mir... Pa zakon v tej rodbini res ni ugleden. Nekako po kroju »svobodne ljubezni« je ustvarjen ta zakon, t. j. na odpoved. Veste, »ona« je preveč pobožna (tako vsaj trdi mož), on pa za nje ukus prenadahnjen z novodobnimi nazori. Po njenem menenju mož tudi prepogostokrat kuka k židu, ki sredi vasi prodaja — javno menenje. Ker nimata gmotnih skrbi, se prepirata ta zakonska družeta za — ničarije. Če je človek tako lepo sit in napojen, že lahko blekne včasih katero, ki druga ob mizi včasih zbode do srea. To pa ni lepa navada. — Pa to bi jima še odpustil. Naj se prepirata o hvalevrednem predmetu, katero obrabljeno obleko bi oblekla strašilo v »ministerski« koruzi: ali ponošeni frak strica doktorja ali pa oglodani talar bratrančev. To so malenkosti tem bolj, ker se je pokazalo, da na »ministerski« njivi letos ne bo — koruze... Jezi pa me okolnost, da se ta dva zakonca često nerodno vtikata v posle mojih sedov.

Tu so Vam Štajarčevi na severni strani otoka, malo dalje na levo pa Koroščevi, za njimi Rezijanovi in drugi kočarji. Proti jugu mejijo na Kranjčeve: Goričanovi, Tržačanovi, Istranovi. (Sama čudna imena, ka-li? Kdo pogodi njih etimologijo?) Na vzhodu so Prekmurčevi, prav ubogi reveži.

Veste, ti sosedje nimajo nekaj časa več miru pred Kranjčevim uzornim zakonskim parom. Posebno Goričanove in Tržačanove sta si izvolila za nekako »starčo« svojim dobrim nasvetom in cenelemu poačevanju v gospodarstvu. V Štajarčevu rodbino pa bi se iz Kranjčeve hiše po vsej sili rad zanesel tisti svobodni duh, ki ga prodaja vaški žid. Vsled tega bi seveda nastal prepir tudi v tej hiši in Kranjčevi bi imeli enega prijatelja več, s katerim bi v vaški krčmi popivali in zabavljali čez lepše polovice...

Rekel sem že, da se Kranjčevim godi neizmerno dobro. Polja, lepo sredi vasi, niso izpostavljena nobeni povodnji. Sosedje pa se imajo neprestano boriti z razburjenimi elementi bližnjega morja. Na jugu in zapadu jim trga »italijanski

zali« en kos zemlje za drugim; nič manj jim ni usmiljeno severno nemško morje. Na vzhodu pa divja — magyar orszá. (Zvršetak pride.)

Politični pregled.

TRST 3. avgusta 1899.

Gibanje proti § 14. Današnja poročila o tem gibanju so manje izdatna. Prav za prav imamo pred seboj le poročilo o jednom shodu na Dunaju, ki so ga priredili socijalni demokratje. Poročevalec Kofner je očital finančnemu ministru dru. Kaizlu, da s podraženjem sladkorja ogreni kavo, ki je mnogim siromašnim slojem glavno živilo. Potem je hudo napadal grofa Thuna ter je predlagal slednjič resolucijo v protest proti povišanju davka na sladkor in proti postopanju vlade. Vladni komisar pa ni dovolil, da bi glasovali o tej resoluciji, in je potem, ker je navstal vrišč, razpustil shod, kar je bilo zopet v povod ogorčenim vsklikom proti ministroma dru. Kaizlu in grofu Thunu ter — županu dru. Luegerju — Ubogi Lueger, nič mu ne pomaga, naj skače kakor hoče! Naj priseza na zastavo nemške gemeinbürgerschaft, kakor hoče, in naj protestuje prav proti istemu, proti čemer protestujejo gemeinbürglerji in socijalni demokrati, in naj sestavlja svoje proteste prav natančno po njih uzoreu, nič mu ni pomaga: vsejedno ga ne marajo in so še tako hudobni, da kriče proti njemu v isti sapi, ko kriče proti grofu Thunu...! Ja, das kommt von das, dragi gospod Lueger, če ni — iskrenosti in doslednosti. To ne gre in ne gre, da bi kdo navdušeno proglašal krščanska načela, a bi hkratu delal svete prisege onim, ki hočejo prav po nečloveški zatirati druge; ne gre, da bi kdo protestoval proti višanju davkov na podlagi § 14, a bi sicer prav iz srea r d vsprejel kako važno volilno preosnovo iz rok istega §! In če hoče kdo vendar le bilancirati med to Seilo in Karibdo, je posledica ta, da mu nihče ne verjame. Tako se godi sedaj dru. Luegerju: ne verjamejo mu več oni avstrijski narodi, ki so menili svoj čas, da je z drom. Luegerjem v lepi prestolnici avstrijski ustal propovednik jednakega prava in miru in ljubezni med narodi — in ne verujejo njegovim prisegam tuči nositelji ideje nemškega nadvladja in nasilja.

Še neko okolnost izkoriščajo voditelji sedanjega gibanja proti § 14 in jo izkoriščujejo za hude zatožbe proti vladi. Povdarjajo namreč, kako nasilna je sedanja vlada, ki zaporedoma razpušča shode in pleni časopise. Slučaji konfiskacij se zadnji čas res množe in mi obžalujemo to. Ali proti temu se pa moramo upreti, da hočejo nemški obstrukcionisti iz tega izvajati dokaz, da je sedanja vlada Nemeem sovražna. Prav večeraj smo imeli v svojih rokah izkaz o konfiskacijah zadnjega časa in uverili smo se, da najmanj 3/4 zaplenjenih listov izhajajo na nemških jezikih! Torej?! Pa tudi sicer naj bi nemške stranke lepo molčale o nasilju, o konfiskacijah, o veksacijah, o policijstvu itd., kajti suho zgodovinsko dejstvo je, da se novinarstvo nikdar ni preganjalo tako, kakor tedaj, ko je bil nemški liberalizem v najlepšem evetju, nikdar pa tako malo, nego prav tedaj, ko sta bila na krmilu Slovanom nekoliko bolj pravična Beleredi in Hohenwart. Najhuje, uprav tiransko proganjanje je bilo za ministerstva Auersperg-Lasser, ko je bil veliki liberalce dr. Glaser pravosodni minister. Takrat niso plenili le časopisov, da je kar škripalo, ampak so tudi osebno proganjali opozicijske urednike. Le-te so postavljali pred delegirane porotnike, da so torej urednike sodili njih najhuji politični nasprotniki in sodišča so odmerjala drakonične kazni, kar po več mesecev in — let težke ječe. In taki ljudje s tako minolostjo, taki ljudje, ki imajo na svoji vesti toliko zločinstev proti svobodi svojih sodržavljanov, taki ljudje se drznejo stopati na sodni stol kakor čuvarji svobode in se moralno zgražati nad vlado grofa Thuna, ker — pleni časopise. Ni še izumrl ne, gnusni rod — hinaveev!

Svoboda, kakor si jo mislijo Madjari. Podpredsednik ogerske zbornice poslancev, pl. Tallian, je vskliknil na Petrovičevi, pardon Petőfijevi slavnosti, patetično, da se na Ogorskem sleherni državljani lahko razvija svobodno, brez razlike narodnosti. Mi pa smo vprašali takoj, kako se te besede vjemajo z resničnim narodnim in političnim suženjstvom nemadjarjskih narodnosti na Ogorskem? Gospod Tallian je menil, da sleherni,

ako je le lojalen ogerski državljani, more v polni meri uživati vse dobröte, ki jih nudita zakon in ustava. No, mej prvimi dobrotami, ki jih daje ustava državljanu, je vendar ta, da je po svojih zakonitih in svobodno izvoljenih zastopnikih deležen na zakonodaji, da ima torej vsaka narodnost svojemu številu primerno število zastopnikov notri v parlamentu.

A pogledimo, kako je v tem pogledu? Ogorske narodnosti, nad polovico vsega prebivalstva, so zastopane po samih Madjarih in nimajo nobenega svojega resničnega zastopnika! Tako uživajo narodnosti na Ogorskem dobrote ustave! Na Ogorskem imajo tudi relativno pošten narodnostni zakon, ki pa ima to posebnost na sebi, da se ne izvršuje nikjer, tako, da povsodi vlada le madjarski jezik in so vsi drugi jeziki popolnoma brezpravni. Tako uživajo na Ogorskem Nemadjarji vse dobrote zakona! Kaj ne, gospod Tallian! Ali nismo prav rekli, ko smo menili, da je to grdo zasmehovanje in roganje, ako se o takem nasilstvu bahajo Madjari, da je pri njih dežela svobode in zakona?!

Ali ravnokar smo smo doživeli še bolj kričeč izgled. Svojedobno je siloviti Koloman Tisza razpustil literarno, torej nepolitiško slovaško društvo »Slovenska Matica« ter je zaplenil njega premoženje. Pretvezo je seveda našel kinalo, ker to imajo Madjari vsikdar pri rokah, kadar hočejo izvršiti kako nasilje: panslavistiško agitacijo. Ko pa je nastopil sedaj Koloman Szell in zaklical v svet svoje geslo: Zakon, pravo, pravičnost! — so si mislili Slovaki: pa da vidimo tudi mi to geslo v praksi! in zaprosili so dovoljenje, da reaktivirajo »Slovensko Matico«, to v političnem pogledu čisto nedolžno društvo, čegar soustanovnik ni bil nihče drugi nego — Fran Josip I., da se torej popravi nečuvstvo storjeno nasilje in krivica. A kakov odgovor je dal mož »zakona, pravice in pravičnosti«? Rekel je, da rečeno društvo je bilo definitivno razpuščeno, da se torej ne more reaktivirati!!

Da bi torej opravičil storjeno nasilje, se je ta mož zakona, pravice in pravičnosti poslužil — laži. Namreč ni res, da je društvo definitivno razpuščeno, kajti ako bi bilo tako, bi moralo biti tudi premoženje društva že likvidirano in posvečeno tistemu namenu, kakor ga določajo pravila. To pa se ni zgodilo, premoženje obstoji še vedno in se tudi uporablja za — pomadjarjevalne namene, torej v namene, dijamentralno nasprotno namenom, ki so jih imeli ustanovitelji družbe in nabiratelji premoženja. Po navadnem razumevanju o pravu in morali bi rekli, da je to čisto navadna tatvina na žuljih siromašnega naroda, skrbečega za svojo izobrazbo.

Taka je svoboda kakor si jo mislijo Madjari, seveda ne za-se, ampak za druge!

Potovanje francoskega ministra za vnanje stvari v Petrograd. Gospod Deleassé je že na potu iz Pariza v Petrograd. Po zatrdilih službenih vesti, je to potovanje le čin uljudnosti, povrnitev za obisk Muravjeva v Parizu. Toda drugi neslužbeni svet pripisuje temu potovanju veliko politično važnost. V Petrogradu baje da niso posebno zadovoljni z dogodki v Franciji in Deleassé-ju da je naloga dati pojasnil. Zlasti dva dogodka da sta ozlovoljila v Petrogradu: pokloni med Francijo in Nemčijo v isti hip, ko je med poslednjo in Rusijo nastala neka napetost, in pa postopanje proti generalu Negieru. Sploh da ne ugaja v Rusiji, da je tudi armada francoska potegnjena v vrtnice političskih dogodkov.

In gospod Deleassé hoče pomiriti petrograjske kroge z zadovoljivimi pojasnili. V tem da tiči velika politična važnost njega potovanja v Petrograd.

Domače vesti.

Himen. Znani rodoljub in ravnatelj Isterske vinarske zadruge v Pulju, gospod Laeko Križ, se je dne 2. t. m. poročil z gospodičino Arabello Rieger. Kličemo iz srea: Bilo srečno!

Slovenščina in tržaška pošta. Dne 28. m. m. se je oddalo na tukajšnji pošti nujno in važno pismo, namenjeno uredniku našega lista. Naslov se je glasil, kar povdarjamo izrečno: »I. I. urednik »Edinosti«, tukaj«. Kaj mislite, kdaj smo dobili to zares jako nujno pismo? Danes, dne 2. avgusta l. 1899. po Kristovem rojstvu. Kako to? vprašate morda. Veste, na naši pošti je znanje slovenščine še

vedno nekaka — Ahilejeva peta. Zato pa so gospoda v drugem oziru sila »kumštati«. Razumejo se na izgovarjanje samoglasnikov, da je pravo veselje. Neki tak umetnik je pogodil menda, da je »u« prav za prav madjarskemu »o«-ju zelo podoben in in da »Tukaj« ne more biti drugo, nego domovina najslavnejšega ogerskega vina: »Tokay«. — In hajd, pismo s prvim vlakom v »Tokay«, od koder je srečno prirunal po malem izletu včeraj zopet v Trst..., ker v Tokayu menda ni nobenega lista, ki bi se imenoval »Edinost«, torej tudi ne bo menda urednika, ki bi uredoval tak list. . . . Madjari so torej pogodili, česar tržaški uradniki niso mogli pogoditi, da »tukaj« ni — Tokay.

Dotičnemu uradniku pa kličejo: »Wozu denn in die Ferne schweifen, das Gute liegt so nah!« Sicer je mogoče, da za dotičnega uradnika »das Gute« ne leži baš v našem uredništvu, vendar mu priporočamo, da si zapomni enkrat za vselej, da je »tukaj« isto, kar »hier, qui, loco, zde« itd. Vsled takih nepotrebnih ekskurzij važnih pisem v tuje kraje bi v gotovih slučajih lahko bila nesrečna cela rodovina, bi se lahko zgubila kaka pravda itd.

Sadovi nemške kulture. Pišejo nam: Jako interesanten slučaj sem doživel včeraj zvečer v neki tukajšnji gostilni; ta slučaj označuje sedanjo nemško kulturo.

Okolu desete ure je prišel notri mlad gospod ter je začel — začuvši pri sosednji mizi nemški govoriti — ves zadovoljen besedičiti na pol glasno: »Alles deutsch — hier in Triest ist alles deutsch!« Na to je sel k eni mizi ter povprašal natakario, kakšno pivo ima. Ko mu je ona povedala, da toči senožeško pivo, začudil se je silno omenjeni chauvinist Germanije ter pravil, da še nikdar ni slišal tega imena. Po dolgem premišljevanju se je konečno vendar odločil za eno čašo. Ko mu jo je natakaria prinesla, je napravil par požirkov, ostane pa je — z lil na tla; najbrže zato, ker je pivo doma iz slovenskega kraja. Po preteku kakih petih minut je vzel svoj klobuk in palico ter je hotel zapustiti lokal. Mimo mene gredé pa je rekel s triumfatorskim glasom: »Ich habe die Ehre!« Nato pa — meni nič, tebi nič — proti meni: »Sind Sie auch ein Deutscher?« Ko sem mu odgovoril, da nisem Nemec, pač pa popolnoma zmožen nemškemu jeziku, ter da smatram vse narode enakopravnimi, začel je debelo zijati. Kaj takega menda on ni — še nikoli slišal. Najbrže so ga učili, da se mora vse — kar ni nemško — zatirati in zaničevati. Pač lepa kultura! Ko je bil tako v zadregi, sem mu zopet rekel: »Wie nehmen Sie sich die Freiheit, mich da mit Ihren Fragen zu belästigen, wo ich Sie absolut nicht kenne! Mit wem habe ich das Vergnügen zu reden? — Darf ich vielleicht Ihren — werthen Namen wissen?« Nato je mož povedal svoje ime, katero pa diši po — slovensko, in to tako zelo, da mož ne bo mogel — ako se res tako zove — nikedar zatajiti svojega slovenskega pokolenja. Ob enem je tudi povedal, da je iz Štajerskega in da je sedaj tu za inženirja.

Ko se je mož prepričal, da z svojim germanško-predrznim vedenjem pri meni ničesar ne opravi, je začel govoriti, da imam, »logisch genommen«, jaz popolnoma prav, da ni taktno, da on tako povprašuje. Vendar — rekel je — Vam hočem nekaj zapustiti v spomin na-me. Na to je segel v gornji žep vrhnje suknje ter privlekel ven — — — na pol zlomljen zobotrebec ter ga meni ponudil za darilo. Ali ni nesramno to, ako sin »kulture« na tak način žali ljudi, katerih ni še nikoli videl in mu torej niso nikoli še storili kaj žalega?! Ko sem ga zavrnil po zaslugi, vrgel je zobotrebec pred me na mizo — ter se zgubil. S tem je dovolj označil svojo nemško kulturo! Le takov zbesneli in surovi nemški šovinist je zmožen za kaj takega: ljudi v gostilni — ki se nič ne brigajo za — nadlegovati z vprašanjem — so-li Nemci ali ne?! Ali ta nemški — norec res misli, da poleg Nemcev ni nikogar na svetu, in če je že, da ni v drugo tu, nego da bi smel iz njega norec briti sleherni takov pritepenec? Da, lepo oliko imajo ti nemški šoviniisti, sosedno pa oni, ki imajo v svojih žilah slovensko kri, in mati Germanija je lahko ponosna na take sinove!!

In ti ljudje so potem še tako drzni, da se imenujejo »Kulturträgerje«! Zaslužijo pač, da bi jih drugi učili kulture — tudi Slovani bi bili dobri

— zlasti pa, da se pivo ne meče v tujih lokalih po tleh in da se ne ponuja takih finih darov! Imajo-li pojmi o tem, kaj je »Savoir — vivre«? Omenjeni gospod pa — ki je v darovih tako »iznajdljiv« — je lahko vesel, da je tako hitro pete odnesel, sicer bi bil jaz drugače nastopil proti njemu! Mi hočemo imeti mir! S tem je karakterizovana kultura štajerskih Nemcev (??)! Sapienti sat in facta loquuntur!

Pacem volens!

Zakaj zaplenjajo časnike? »Arbeiter Zeitung«, ki zna o zaplenitvah zapeti marsikatero pesem, odgovarja na to vprašanje, da se to godi iz finančnih vzrokov. Večina zaplenjenih časnikov prireruje namreč drugo izdajo, visoki erar porablja po en kolek več, in korist je vsekako na strani fiskusa, škoda pa na strani izdajateljev in bralcev, ki ne morejo zvedeti resnice.

To že utegne biti eden vzrokov za pogosto plenjenje, jedini pa ne; gospod cenzor vendar ne more hoteti, da bi srboriti čečkarji po listih kar popolnoma pozabili na njega, ki čuva mir in r.d v državi.

Tombola v Bazovici. V nedeljo dne 6. avgusta bo v Bazovici javna tombola, ki jo priredi tamošnja »Zavarovalnica goveje živine«. Dobitki tombole: terno, meh za žveplanje trte; cinkvina, škropilnica za trte; prva tombola, junica; in druga tombola, železno oralo.

Srečke se že razprodajajo po 20 novč. Čisti dobiček je namenjen za rezervni fond zavarovalnice.

Po tomboli bo veselica, prirejena po društvu »Lipa«, katere natanjčni in zanimivi vsposed objavimo jutri.

Pred in med veselico bodo zabavali slavno občinstvo razni narodni telovadei; skom, tega ne smemo povedati. Kdor hoče poskusiti svojo srečo, se pošteno zabavati, a ob enem podpirati našo stvar, naj torej pride v nedeljo popoldne v Bazovico!

»Sokol Tyrš« v Pulju. C. kr. namestništvo v Trstu je potrdilo pravila, društveno nošo in slovensko zastavo društva »Sokol Tyrš« v Pulju. Isto društvo bo imelo svoj prvi redni občni zbor v nedeljo dne 6. avgusta ob 5. in pol uri popoldne v prostorih sala »Apolo«, via Tradonico št. 3 z nastopnim dnevnim redom: 1. Pozdrav staroste. 2. Prečitanje pravil, potrjenih po c. kr. namestništvu v Trstu. 3. Volitev staroste in novega odbora. 4. Sprejem novih členov. 5. Posamični predlogi.

Podpisani odbor se obrača do vseh v Pulju živečih Slovancev, da bi v obilnem številu pristopali k temu društvu, da bi isto postalo prava slovenska trdnjava.

Za začasni odbor »Sokola Tyrš«
Na zdar!

Milan J. a. d. e, Lj. N. e. h. r. o. n. y,
t. č. tajnik. t. č. starosta.

Op. ured. Je-li bilo res potrebno, da se je v Pulju ustanovilo še jedno telovadno društvo? Mi bi rekli, da ne.

Dražbe premičnin. V petek, dne 4. avgusta ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Barriera večerha št. 12, hišna oprava; v ulici Giulia št. 11, konji, konjska oprava, vozovi in vino; v ulici Giulia št. 23, hišna oprava; Piazza Cavana, gostilna, hišna oprava.

Opatija. Glasom zadnjega imenika od dne 31. m. m. je bilo od 1. septembra l. l. v zdravilišču v Opatiji 7480 strank ali 13.316 oseb; dne 29. julija t. l. so šteli v Opatiji 1220 oseb.

Huda nesreča se je minoli četrtek dogodila redarju Grljanecu. V hiši št. 44. v ulici Giulia je nekaj že bolj odraščeni dečakov priredilo balon iz papirja in za produciranje para so deli vanj petroleja in zažgali. Ker pa se balon le ni hotel dvigniti v zrak, potiskali so ga in metali v zrak, na kar je padel na 3letno hčerko rečenega redarja. Balon se je zažgal o padanju in goreči petrolej se je razlil po ubogi deklici, tako, da je bila vsa v plamenu in se je hudo opekla na glavi in na rokah. Ali ubožega redarja je vsled te nesreče zadela še huja, 3letni sinček njegov, videvši, kaj se je zgodilo z ubogo mu sestro, se je prestrašil tako hudo, da je vsled strahu nevarno obolev in umrl tretji dan potem. Stvar ima sedaj oblast v rokah.

Iz revolverja. Trgovinski agent Josip Ferul, ki stanuje v II. nadstropju hiše št. 5 v ulici Tin-tore, je prišel včeraj jutro na policijo ter javil, da je prošli večer, ko je sedel za mizo, slišal glase pok in v istem hipu je razbil metek iz revolverja dve šipi na njegovem oknu. Ferul dolži nekega sosedu, ki mu stanuje nasproti. Morda redarstvo razjasni to stvar.

Požar. Sinoči ob 8. in pol uri se je javilo iz pekarnice Hillebrandove v glavni gasilni urad, da gori v drugem nadstropju hiše št. 13 v ulici S. Lazzaro v stanovanju Jerneja Bertolazzija. Ko so gasilci prišli na lice mesta, kar se je zgodilo nemudoma, so bili uslužbeni Hillebrandovi že pogasili ogenj. Požar je nastal vsled tega, da se je prevrgel stroj s špiritom, na katerem je gospodinja grela mleko. Škode je okolo 50 gld.

Sumljiv baker. Včeraj jutro so ob izhodu iz svobodne luke aretirali 29-letnega Josipa R. iz ulice Cordaiuoli št. 4, ker so našli pri njem 6 kilogramov bakra, ukradenega na hangarju šte. 14. Moža so zaslili ter spremili v ulico Tigor.

Strašno! Lepa Nina se je podala na sodišče se strašnimi naklepi v sre. Šla je tožit podjetnega Pepčka, ker jo je — pošegetal. Zahtevala je, naj ga zapro za ta grozni čin. Sodnik ni mogel ugoditi zahtevku lepe Nine, vsled česar pa ni bila prav nič nejevoljna. Njej je zadostovalo, da se je mogla komu potožiti, kaj se ji je zgodilo. Smehljaje se je odhajala svojim potom.

Iz Podgrada in okolice — »Povzem«. Skoro, da smo jim verjeli! Vsak dan so se nam napovedovali. Le solnce, ki je sijalo in vročina, ki je pripekala, nas je menda rešila »Levčevih« polžev iz Trsta. Odahnili smo se. A glej! pri Herpeljah se je zbliskalo, sledil je grom in potem dež. To vreme bo za polže! Halo! stražit solato! Pred piščanci smo jo komaj obranili, sedaj pa naj pridejo ti! Čakali smo uro, dve, a polžev le ni bilo. Čudne narave so! Vrgli smo proč kole, obslinili se ter hajd! brezskrbno sukat se v lahkem valčku pod narodno zastavo. Zakaj neki ne bi, saj nam je ostala vsa solata za opasilo, ki bo v nedeljo.

A besinci.

Loterijske številke, izrebane dne 2. t. m.:					
Praga	50	57	89	2	56
Lvov	23	20	7	53	64

Različne vesti.

Sultan in Švica. Iz varčnosti nima Švica v Carigradu nobenega diplomatičnega niti konzularnega zastopnika. Nekega dne se je vozil Sultan po mestu ter je zapazil prodajalec kostanjev, ki je bil slučajno Švicar. Sultan se je zanimal za Švico in, ko se mu je reklo, da je to mala republika sredi Evrope, ki ima pridno in nadarjeno prebivalstvo in mnogo naravne lepote, katere prihaja uživati leto za letom nešteto potnikov, je dejal sultan: Ta-le Švica mi je draga, kajti ista mi ne pošilja na vrat — nobenega diplomata!

Poneverjenje 100.000 gld. Dne 31. m. m. so v Budimpešti aretirali 73-letnega računskega svetnika v pok., Jurija Gubiesu, ki je več let s pomočjo ponarejenih spričeval prejemal pokojnino državnih uslužbencev, ki so bili že davno mrtvi. Škoda, katero trpi država, znaša okolo 100.000 goldinariev.

Zopet nesreča na železnici. Iz Monakovega javljajo dne 1. t. m.: Nocoj je trčil v Hegatzu pri Lindavi brzovlak št. 75 z lokomotivo vlaka št. 2110. Kurjač brzovlaka je težko ranjen; lahko poškodovana sta en sprovodnik in en potnik.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Deveta dežela je mali švicarski kanton Basle-koelica. Tu so storili zadnji čas korak, ki se glasi kakor vest iz kake pravljice. Plačali so namreč ves svoj javni dolg ter ne bo poslej treba plačevati niti vinarja — obresti. Tržačani jih lahko zavidamo!

Dežela poštenjakov je Norveška. V Bergenu tramwayski sprovodniki ne izdajajo vožnih lističev in ne pobirajo denarja. Vstopiš na voz, a nikdo se niti ne briga za tvojo navzočnost. V nekem kotu voza pa je mala škrinčica, v katero spuščajo potniki pred odhodom malo vožnino — 5 nvč.

V goratih krajih ne raznašajo pisem. Uradnik jih deva vse skupaj v škrinjo, v to določeno; ljudje prihajajo in vsak vidi sam, če je kaj zanj na pošti.

V krajih, oddaljenih od človeških bivališč, nahajamo v luknjah, izdolbenih v drevesih — male lekarne.

Kdor potrebuje kako zdravilo, ga vzame ter spusti v bedenj dotični znesek, ki je zapisan na drevesu.

Po mestin po noči ne zaklepajo razloznic z železnimi vrati. Vso noč lahko občuduješ razlozno dragoenosti. Nikomur pa ne prihaja na um, da bi razbil okna ter vzel blago.

Ko bi v Trstu poskusili kaj takega?

Silen vihar je provzročil dne 29. m. m. v okraju San Domingu veliko škodo. V pristanišču imenovanega mesta so se potopile tri ladje. Vse mostvo je utonilo, le en mornar se je rešil.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 3. Znani »demokratični« poslance dr. Kronawetter je težko obolel. Listi pravijo, da se je bati hudega.

Dunaj 3. Danes je neki človek po ulicah devetega okraja nadlegoval pasante, govore proti § 14 in potem jih je pozival, naj ga izvolijo za poslance. Odveli so ga na policijo, kjer so videli takoj, da je ubogi mož — znorel.

London 3. Angleški listi odrekajo potovanju francoskega ministra za vnanje stvari v Petrograd vsako politično pomembnost. »Times« menijo, da je namen potovanja ta, da se povabi car na razstavo prihodnjega leta.

Praga 3. Carinarski in redarstveni uradi pruski ob nemško-avstrijski meji so dobili nalog, da ne smejo dovoliti prestopa meje Čehom, ki se hočejo naseliti na Pruskem. Tako poročajo »Narodni listy«.

Madrid 3. Najvišje vojno sodišče je odložilo proglašenje razsodbe v pravdi radi predaje mesta Santiago de Cuba v zadnji vojni. Pravda radi predaje Manille se prične dne 20. t. m., na kar se prične razprava proti generalu Montojo. Glasom službenih poročil vlada mir po vsej Španjski.

London 3. Brzjavka iz S. Domingo javlja, da so prijeli in ustrelili dve osebi, ki ste bili udeleženi na umorstvu predsednika. V vsej deželi vlada mir. Tudi ni bilo nikakega nadaljnjega premikanja med vojaštvom.

Pariz 3. Nekateri protirevizijonistiški listi trdijo, da hoče general Mercier pred sodiščem v Rennesu podati nastopno izjavo: Grof Münster (nemški poslanik) mi je podal dokazov za krivdo Dreyfusa, toda pod pogojem, da ostane tajno, ter je dal razumeti, da bo oporekal, ako bi se njegovo ime zapelo v afero. »Intransigent« zagotavlja, da se je general Mercier izjavil do viših častnikov, da Dreyfus bo obsojen, naj bo že na javni ali tajni razpravi. »Echo de Paris« pa hoče vedeti, da je potovanje ministra za vnanje stvari v Petrograd v zvezi s tem, da se med razpravami v Rennesu utegnejo pripetiti dogodki, ki bi se tikali Rusije.

Javna zahvala.

Podpisani se najpristnejše zahvaljuje slavnemu pevskega društvu »Kolo« iz Trsta na požrtvovalnem sodelovanju na veselici dne 23. t. m., dalje domačemu mešanemu pevskega zboru, pevskega zboru iz Dekani in slav. zboru pevskega društva »Slava«. In slednjič zahvaljujemo gospoda nadučni- Kureta za ves njegov trud. Bog Vam plati mili bratje, stotero!

Odbor posojilno-konsumnega društva pri Pobegih
24. julija 1899.

Rudolf Pečarič, predsednik.

Spiritus sinapis compositus ALCOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nvč.
ter se dobiva jedino le v lekarni
PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

Kolesa „SLAVIJA“ (bicikli)

so najboljši češke znamke. Izvrsten material, najskrbnejše delo, lahek tek, okusna oprava in primerna cena so nedosegljive lastnosti teh koles.

**Tovarna biciklov in motorov „SLAVIJA“
Lawrin & Klement
v Mladé Boleslavi.**

Največji češki zavod te vrste.

Konsumna zaloga olja	
razpošiljave iz glavnih pridelkov od 5 litrov naprej (prosto Gorica).	
Olje jedilno fino	32 nvč.
„ dalmatinsko	36 „
„ istrsko	40 „
„ namizno La	44 „
„ „ najfinejše	48 „
„ „ extra	56 „
„ „ specialitetno	60 „
„ Posebno za cerkveno luč	38 „

Zanimiv oglas kolesarjem!

kolo iz tovarne

Johann Puch iz Gradca
ustanovitelj industrije za kolesa,
je najbolje kolo sveta
L. Colobig v Trstu,
Via del Torrente številka 10.
Jedini in glavni zastopnik za:
Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Tvrška M. AITE

Via Nuova, ogel ulice S. Lazzaro št. 8.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu in svojim odjemalcem, da sem preskrbel svojo prodajalnico z mnogobrojnim povsem novim blagom po brezkon-

kurenčnih cenah:

Raznovrstni perkal , moderno risanje, barve	po 15 nvč.
garantirane	
Finl perkal za srajce	24 „
Oxford , barve garantirane	19 „
Francozki sateni	28 „
Piquet , barvan in bel za obleke	26 „
Perkalin za podloge vseh barvah	10 „
Blago močno za podloge vseh barvah	15 „
Blago za ženske obleke dvojna širina od 23 nvč. naprej	
možke obleke širina 150 cm.	90 „
Alpagasor ni za ženske obleke velik.	
izbor	50 „
Kotenina	13 „
„ bela	21 „
Navidezno platno	15 „
Platno čisto laneno	22 „
„ za rjuhe dvojna širina	45 „
Mušolin bel prve vrste	16 „
Chiffon za srajce	18 „
Srajce za gospode, velik izbor belih in	
barvane	90 „
Srajce za gospe	50 „
Moderol , zadnji kraj	60 „

Velik izbor

trakov, čipk, bordur, vezanj, svile in različnih garnitur ter vseh drobnarij za šivilje in modistinje. — Vsprejemajo se naročbe možkih oblek po meri in najnižjih cenah.

Velik izbor blaga za narodne zastave in narodnih trakov po najnižjih cenah.

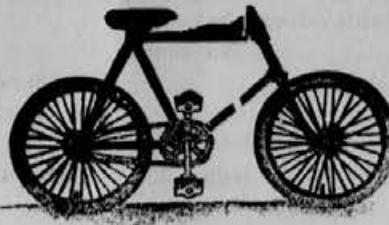
ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimne in peresnice, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Priznana najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbje tehnično dovršeni
glasovirji
dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju
Henrihu Bremitz
o. kr. dvornemu zalagatelju
Trst — Borzni trg številka 9 — Trst
Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.

Svetovna kolesa
amerikanski originali
TRIBUNE IN ARENA
odlikovana v vseh državah na kontinentu
radi elegancie, točnosti in vstrajanja, prodaja se iz-
ključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,
Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.
NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikline po želji kupca.
Mehanična delavnica
za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.
CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“
angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823.375—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) 343.860.067—
V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnicu od 67.331.351-91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismo vprašanje od nize imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.
Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.
Isčejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.